

**КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ**

Барабаш Г.О., Луценко Т.О.

ПРАВО В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

*методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр»*

ХАРКІВ – 2016

Друкується за рішенням
Вченої ради факультету цивільного
захисту НУЦЗ України
Протокол від 29.08.2016 р. № 12.

Рецензенти: д.держ.упр., доцент, професор кафедри педагогіки та психології управління соціальними системами Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут», В.М. Мороз;
к.ю.н., доцент, завідувач кафедри конституційного права України Національного університету ім. Ярослава Мудрого, Слінько Т.М.

Право в державному управлінні: методичні вказівки до виконання контрольної роботи для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр». / Укладачі Г.О. Барабаш, Т.О. Луценко. – Х. : НУЦЗУ, 2016. – 12 с.

ЗМІСТ КУРСУ

МОДУЛЬ 1. ТЕОРІЯ ПРАВА.

Тема 1. Правові норми.

Поняття та загальні ознаки норм права. Види норм права. Структура норми права. Спеціалізовані норми права: природа, особливості та значення в правовому регулюванні. Співвідношення норми права і припису статті нормативно-правового акта.

Тема 2. Реалізація норм права.

Поняття реалізації правових норм. Застосування норм права як специфічна форма його реалізації. Стадії застосування нормативних приписів. Основні вимоги до правильного застосування нормативних приписів. Акти правозастосування, їх види. Прогалини в законодавстві і засоби їх заповнення та усунення.

Тема 3. Система права і система законодавства.

Поняття і структура системи права. Публічне і приватне право. Загальна характеристика галузей та інститутів права. Поняття системи законодавства, її співвідношення з системою права. Структура системи законодавства. Чинники формування та розвитку системи законодавства. Співвідношення норм міжнародного і національного права.

Тема 4. Правові відносини.

Поняття, ознаки та види правовідносин. Склад правовідносин. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

МОДУЛЬ II. КОНСТИТУЦІЙНЕ ТА АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО.

Тема 5. Конституційне право: основні поняття та характеристики.

Конституційне право, його особливості та місце в системі законодавства. Загальні засади конституційного ладу України. Основні права, свободи та обов'язки людини і громадянина. Громадянство України як один з інститутів конституційного права. Конституційно-правовий статус органів державної влади.

Тема 6. Органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права.

Історичний аспект розвитку виконавчої влади та поділу влад. Поняття, сутність та ознаки органів виконавчої влади. Функції виконавчої влади. Види органів виконавчої влади.

Тема 7. Громадяни України як суб'єкти адміністративного права.

Основи адміністративно-правового статусу громадян. Права й обов'язки громадян у сфері виконавчої влади. Звернення громадян.

Тема 8. Службовці як суб'єкти адміністративного права.

Поняття, ознаки, принципи та види державної служби. Правове регулювання державної служби. Види та правовий статус державних службовців. Проходження державної служби. Відповідальність державних службовців.

Тема 9. Форми державного управління.

Поняття та види форм державного управління. Правові акти державного управління. Класифікація актів державного управління. Дія актів державного управління. Адміністративний договір.

Тема 10. Методи управління.

Поняття адміністративно-правових методів. Види адміністративно-правових методів. Поняття й ознаки адміністративно-правового примусу. Види адміністративного примусу.

Тема 11. Адміністративний процес.

Поняття, принципи та суб'єкти адміністративного процесу. Види адміністративних проваджень. Стадії адміністративного процесу. Проведення у справах про адміністративні правопорушення. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення. Докази в адміністративному процесі.

Тема 12. Законність та дисципліна у сфері державного управління.

Поняття законності й дисципліни у сфері державного управління. Мета й завдання контролю (нагляду) як органічної частини державного управління. Форми контролю та нагляду, їх особливості. Способи забезпечення законності й дисципліни у сфері державного управління та його види. Прокурорський нагляд за законністю і дисципліною в державному управлінні. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ЩОДО НАПИСАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Навчальний процес в Національному університеті цивільного захисту України передбачає різні форми індивідуальної роботи слухачів, однією з яких є виконання контрольних робіт.

Основне завдання контрольної роботи - це формування власної думки слухачів з теоретичних та практичних питань, які розглядаються, та внесення ними пропозицій щодо їх вирішення.

Підготовка контрольної роботи повинна розпочатися з вивчення методичних рекомендацій за темою та інших публікацій з питань, що досліджуються. Робота повинна бути виконана слухачами самостійно та належним чином оформлена.

Вимоги до оформлення. Контрольна робота виконується і подається слухачем на перевірку викладачеві як в надрукованому вигляді (аркуш формату А4, інтервал 1,5, шрифт 14 пт, ліве, праве, верхнє та нижнє поле - 20 мм, обсяг роботи 10-15 сторінок) так і допускається її представлення у рукописному варіанті. Сторінки мають бути пронумерованими. Контрольна робота має бути написана українською мовою.

Слухачі, прізвище яких починається з літери "А, Д, З, Л, П, У, Ч" – виконують роботу за першим варіантом; - з літери "Б, Е, Й, М, Р, Ф, Ш" - виконують другий варіант; - з літери "В, Є, І, Н, С, Х, Ц" - третій варіант; - з літери "Г, Ж, К, О, Т, Ц, Ю, Я" - четвертий варіант. *Заміна варіантів не допускається.*

Першим листом контрольної роботи є титульний лист. Зразок титульного листа наведений у **Додатку 1** Методичних вказівок.

Планом контрольної роботи є завдання за певним варіантом. Приклад плану контрольної роботи наведено у **Додатку 2**.

В контрольній роботі обов'язково перелічуються всі використані джерела наукової літератури та нормативні акти. Література і нормативні акти, що цитуються, повинні бути оформлені у вигляді загального списку у порядку цитування або за абеткою. В тексті посилання на літературу позначаються порядковою цифрою у квадратних дужках, наприклад, [1; с. 5]. Література у списку дається на мові оригіналу. Бібліографічні дані наводяться за титульним аркушем видання наприкінці роботи. Зразок списку використаних джерел наведений у **Додатку 3**.

Цінним додатком до роботи є таблиці та схеми. Таблиці і схеми відокремлюються від основного тексту пустими рядками.

Основні висновки, пропозиції та рекомендації необхідно оформляти в заключній

частині роботи.

Контрольна робота в обов'язковому порядку перевіряється викладачем. Перевірена робота повинна мати рецензію викладача кафедри. Негативна рецензія зобов'язує слухача переробити роботу згідно із зауваженнями, сформульованими у рецензії, після цього робота повертається на перевірку. Позитивна рецензія дає право на захист своєї роботи в період екзаменаційної сесії. Контрольна робота оцінюється за змістом, ступенем самостійності виконання, вмінням під час захисту обґрунтувати основні положення роботи та зроблені в ній висновки.

ЗАВДАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

ВАРІАНТ № 1 (А, Д, З, Л, П, У, Ч)

1. Норма права: поняття, структура, ознаки.

2. Правовий статус державних службовців.

3. Вирішіть тестові завдання:

1) Який нормативний акт має вищу юридичну силу?

- а) Постанова Уряду;
- б) Закон;
- в) Указ Президента;
- г) відомчий акт.

2) Система законодавства — це:

- а) система всіх упорядкованих певним чином нормативно-правових актів держави, перш за все законів;
- б) діяльність з упорядкування чинних нормативно-правових актів і приведення їх у певну систему;
- в) порядок створення актів вищої юридичної сили — законів;
- г) система державних органів, які мають законотворчі повноваження;
- д) виконання вимог закону суб'єктами правовідносин.

3) Кабінет Міністрів України за територіальним масштабом діяльності є:

- а) вищим органом у системі органів виконавчої влади;
- б) центральним органом виконавчої влади;
- в) місцевим органом виконавчої влади;

4) Чи можуть в органах виконавчої та судової влади, виконавчих органах місцевого самоврядування створюватися організаційні структури політичних партій?

- а) так;
- б) ні.

ВАРІАНТ 2 (Б, Е, Й, М, Р, Ф, Ш)

1. Поняття і структура системи права.

2. Прокурорський нагляд за законністю і дисципліною в державному управлінні.

3. Вирішіть тестові завдання:

1) Як зветься вступна частина нормативно-правового акту?

- а) гіпотеза;
- б) преамбула;
- в) анотація;
- г) епілог.

2) Яке поняття визначає така дефініція: «Суспільні відносини, учасники яких є носіями прав і обов'язків, що встановлені нормами права»?

- а) Правопорушення;
- б) правовідносини;
- в) механізм правового регулювання;
- г) правопорядок;
- д) громадський порядок.

3) До яких форм управління відноситься видання постанови Кабінету Міністрів України про порядок фінансування робіт із запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій?

- а) правова;
- б) неправова.

4) Визначте об'єкт адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення: «Порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати, виплата її не в повному обсязі, а також інші порушення вимог законодавства про працю – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності ...».

- а) суспільні відносини, врегульовані нормами трудового права
- б) посадові особи підприємств, установ і організацій
- в) пенсії, стипендії, заробітна плата

ВАРІАНТ 3 **(В, Є, І, Н, С, Х, Щ)**

1. Поняття, ознаки, види та склад правовідносин.

2. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.

3. Вирішіть тестові завдання:

1) Які ознаки відрізняють право від соціальних норм первісного суспільства?

- а) загальнообов'язкова нормативність;
- б) інституціональність;
- в) забезпеченість державним примусом;
- г) формальна визначеність;
- д) усе перелічене.

2) Система законодавства (за юридичною силою) має таку структуру:

- а) норми права, інститути права, галузі права;
- б) гіпотеза, диспозиція, санкція;
- в) суб'єкт, об'єкт, зміст, юридичний факт;
- г) Конституція, звичайні закони, підзаконні акти;
- д) постанови Кабінету Міністрів, накази міністерств, рішення обласних державних колегій.

3) Кабінет Міністрів України за обсягом та характером компетенції є:

- а) вищим органом у системі органів виконавчої влади;
- б) органом виконавчої влади загальної компетенції;
- в) органом виконавчої влади спеціальної компетенції;

4) За юридичними властивостями наказ Міністерства праці і соціальної політики України «Про затвердження Інструкції про порядок забезпечення населення України протезно-ортопедичними виробами» є:

- а) нормативно-правовим актом;
- б) індивідуальним правовим актом;
- в) змішаним правовим актом;

ВАРІАНТ 4
(Г, Ж, К, О, Т, Ц, Ю, Я)

1. Поняття і ознаки права

2. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення.

3. Вирішіть тестові завдання:

1) До структурних елементів правовідносин належать:

- а) гіпотеза, диспозиція, санкція;
- б) кодифікація, інкорпорація, консолідація;
- в) суб'єкти, об'єкт, зміст;
- г) суб'єктивна сторона, об'єкт;
- д) суб'єкт, об'єктивна сторона.

2) З яких елементів утворюється система права?

- а) Правова норма;
- б) інститут права;
- в) галузь права;
- г) нормативно-правовий акт;
- д) варіанти а), б), в).

3) За змістом норма Кодексу України про адміністративні правопорушення, згідно з якою "Адміністративне стягнення може бути накладено не пізніше як через два місяці з дня вчинення правопорушення, а при триваючому правопорушенні - два місяці з дня його виявлення" є:

- а) матеріальною;
- б) процесуальною.

4) Визначте суб'єктивну сторону адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 41 Кодексу України про адміністративні правопорушення: «Порушення встановлених термінів виплати пенсій, стипендій, заробітної плати, виплата її не в повному обсязі, а також інші порушення вимог законодавства про працю – тягнуть за собою накладення штрафу на посадових осіб підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та громадян – суб'єктів підприємницької діяльності ...».

- а) протиправність;
- б) вина у формі умислу або необережності;
- в) суспільна шкідливість.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28. 06. 1996 р. // Відомості Верховної Ради України. – 1996 – № 30. (зі змінами).
2. Кодекс адміністративного судочинства України // Відомості Верховної Ради України. – 2005 – № 35 – 36, № 37. (зі змінами та доповненнями).
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення // Відомості Верховної Ради Української РСР. – 1984 – додаток до № 51 (зі змінами та доповненнями).
4. Закон України «Про Кабінет Міністрів України» від 27.02.2014 № 794-VII // Голос України від від 01.03.2014 № 39, / Спецвипуск /
5. Закон України «Про центральні органи виконавчої влади» від 17.03.2011 р. // Голос України від 09.04.2011 р., №65.
6. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні» від 21 травня 1997 року // Відомості Верховної Ради України. - 1997. - №24 (зі змінами).
7. Закон України «Про місцеві державні адміністрації» від 9 квітня 1999р. // Урядовий кур'єр. -15 травня 1999р.(зі змінами).

8. Закон України «Про державну службу» від 17 листопада 2011 // Урядовий кур'єр від 17.01.2012р., № 8. (набере чинності з 01.01.2015 р.).
9. Закон України «Про запобігання корупції» від 14.10.2014 р. // Голос України від 25.10.2014р., № 206 (введення в дію відбудеться 26.04.2015 р.).
10. Закон України від 02.10.1996 р. № 393/96-ВР «Про звернення громадян».
11. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. – 2-ге вид., переробл. та допов. – Х. : Право, 2013. – 656 с.
12. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. — Х. : Право, 2010. — 624 с.
13. Адміністративне право України: Академічний курс [Текст] : Т. 1. Загальна частина / ред. кол. : В. Б. Авер'янов (голова). – К. : Юрид. думка, 2005. – 624 с.
14. Адміністративне право України: Академічний курс [Текст]: підручник : у 2 т. – Т. 2: Особлива частина. – К. : Юрид. думка, 2009. – 600 с.
15. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / Авер'янов В.Б., Дерезь В.А., Школик А.М. та ін., За заг. ред. Авер'янова В.Б. – К.: Юстініан, 2007. – 288с.
16. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / За заг. ред. В.Б. Авер'янова. – К.: Факт, 2003. – 384с.
17. Державне управління: теорія і практика [Текст]. – К., 1998. – 432 с.
18. Державне управління в Україні: Навчальний посібник / За заг.ред.докт.юрид.наук, проф. В.Б.Авер'янова/. – К., 1999 27. Битяк Ю.П. Державна служба в Україні: організаційно-правові засади. – Харків: Право, 2005р.
19. Дідескуль А.Л. Правовий захист державних службовців у системі органів державної влади та органів місцевого самоврядування України/ Держава і право: Збірник наукових праць. Юридичні і політичні науки. Випуск 44.- К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2009.- С. 309
20. Загальна теорія держави і права: Навч. посібник / За ред. М.В. Цвіка, В.Д. Ткаченко, О.В. Петришина. - К., 2008.
21. Загальна теорія держави і права: Навч. посібник / За ред. В.В. Копейчикова. - К.: Юрінком Інтер, 2010.
21. Коломоець Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. – К.: Юрінком Інтер, 2011. – 576 с.
22. Конституційне право України: підр. для студ. вищ. навч. закл./ За ред. В.П. Колісника та Ю.Г. Барабаша. – Х.: Право, 2008. – 416 с.
23. Основи конституційного устрою України. Навчальний посібник. Під ред. М.К.Подберезького – Х., ТОВ"ЕДЕНА", 2002. – 120 с.
24. Погорілко В. Ф. Конституційне право України: підручник [рекомендовано МОН України] / В. Ф. Погорілко, В. Л. Федоренко; Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України (Київ), Міністерство внутрішніх справ України (Київ), Національна академія внутрішніх справ (Київ). - К.: - К.: Вид-во "Ліра-К" КНТ, 2011. - 532 с.
26. Право в державному управлінні. Ч.І. Загальна теорія держави і права. Навчально-метод. видання для слухачів магістерської підготовки денної форми навчання. Упорядник Т.В.Ковальова. -Харків: Магістр, 2007. –30 с.
27. Правознавство: навч. Посібник / В.І.Бобир, С.Е.Демський, А.М.Колодій та ін.; під ред. В.В.Копейчикова 2-е вид., перероб та доп. – К.: Юрінком Інтер, 1999 р.
28. Процевський О.В., Губа А.В., Литвинко Т.А. Основи конституційного права України: Навчальний посібник. – Х., "Скорпіон", 2000. – 40 с.
29. Теория государства и права /Под ред. Н.И.Матузова, А.В.Малько. –Москва: Юристъ, 2001.- 776с.

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
КАФЕДРА ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ У СФЕРІ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

З ДИСЦИПЛІНИ «ПРАВО В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ»

ВАРІАНТ № __

Виконав:

Перевірив:

ХАРКІВ – 201_

ПЛАН КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

1. Поняття, ознаки, види та склад правовідносин.....	4
2. Звернення громадян як спосіб забезпечення законності і дисципліни в державному управлінні.....	8
3. Вирішіть тестові завдання.....	12
Перелік використаної літератури.....	13

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Конституція України.
2. Закон України «Про звернення громадян».
3. Осауленко О. І. Загальна теорія держави і права: Навч. посіб. для студ. ВНЗ / Київський національний ун-т внутрішніх справ. — К. : Істина, 2007. — 336с.
4. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник для студ. вищ. навч. закладів / Національний ун-т внутрішніх справ. — 2-ге вид. — Х. : Консум, 2005. — 656с.
5. Адміністративне право : підручник / НУ "ЮАУ ім. Ярослава Мудрого" ; за заг. ред.: Ю. П. Битяк, В. М. Гаращук, В. В. Зуй. — 2-ге вид., переробл. та допов. — Х. : Право, 2013. — 656 с.
6. Адміністративне право : підручник / Ю. П. Битяк (кер. авт. кол.), В. М. Гаращук, В. В. Богуцький та ін.; за заг. ред. Ю. П. Битяка, В. М. Гаращука, В. В. Зуй. — Х. : Право, 2010. — 624 с.
7. Коломоець Т.О. Адміністративне право України. Академічний курс: підручник. — К.: Юрінком Інтер, 2011. — 576 с.

БАРАБАШ Григорій Олексійович
ЛУЦЕНКО Тетяна Олексіївна

ПРАВО В ДЕРЖАВНОМУ УПРАВЛІННІ

*методичні вказівки до виконання контрольної роботи
для здобувачів вищої освіти освітнього рівня «магістр»*

Підписано до друку 05.09.2016 р.
Формат 60x84 ¹/₁₆. Обл.-вид. арк. 1,9.
Гарнітура Таймс. Тираж _____ прим. Замовлення _____

Віддруковано з оригінал-макета у друкарні
ФО-П Леонов Д.С.
61023, м. Харків, вул. Весніна, 12, тел. (057) 717-28-80.